

ZARZĄD

PREZES

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI (woj. śląskie)

WICEPREZESI

Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI

Jerzy Kolarz
POWIAT BUSKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁANCUCKI

Krzysztof Lis
POWIAT SZCZECINECKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Andrzej Potępa
POWIAT BRZESKI

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI (woj. podlaskie)

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

CZŁONKOWIE

Artur Adamski
POWIAT PŁOŃSKI

Sebastian Burdzy
POWIAT ŚREDZKI

Robert Godek
POWIAT STRZYŻÓWSKI

Mirosław Graczyk
POWIAT TORUŃSKI

Ewa Janczar
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Jan Kaluszkiewicz
POWIAT CIECHANOWSKI

Janusz Mielczarek
POWIAT ŁĘCZYCKI

Artur Pizoń
POWIAT JANOWSKI

Radosław Roszkowski
POWIAT PRUDNICKI

Piotr Rzeszotarski
POWIAT SIERPECKI

Marek Szczepański
POWIAT CHOJNICKI

Waldemar Trelka
POWIAT RADOMSKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Artur Maruszczak
POWIAT KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKI

Bogdan Zieliński
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI

CZŁONKOWIE

Piotr Babicki
POWIAT STARACHOWICKI

Leszek Bajon
POWIAT ŚLUBICKI

Artur Bieliński
POWIAT ZGORZELECKI

Zdzisław Gamański
POWIAT CHEŁMIŃSKI

Sebastian Szaleniec
POWIAT BĘDZIŃSKI

Dariusz Szustek
POWIAT ŁUKOWSKI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0531/193/26

Warszawa, 11 czerwca 2026 roku

Szanowny Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w nawiązaniu do korespondencji z 26 maja 2025 r. w sprawie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym (W/17088/2026) przedkładam opinię Związku Powiatów Polskich do przedmiotowego projektu.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że sołectwa czy dzielnice (osiedla) są zgodnie z art. 35 i następnej ustawy o samorządzie gminnym jedynie jednostką pomocniczą nie zaś kolejną jednostką samorządu terytorialnego. Stanowią one część większej struktury jaką jest gmina. Jak sama nazwa wskazuje podmioty takie mają pomocniczy charakter, wykonują zadania gminy im powierzone i działają w ramach podmiotowości prawnej gminy. Konkretnie sołectwo czy dzielnica (osiedle) i jego organy są w pełni podporządkowane organom gminy na zasadach uregulowanych w statutach.

W związku z powyższym, a także opierając się na konstytucyjnej zasadzie samodzielności jednostek samorządu terytorialnego Związek Powiatów Polskich uważa, że kwestia prawa wybieralności czy wygaszenia mandatu do wskazanych organów powinna pozostawać w gestii gmin, w ramach których dane jednostki pomocnicze są tworzone.

Projektodawcy zwracają uwagę na konieczność nowelizacji przepisów ustawowych w związku z brakiem jednolitości w orzecznictwie sądowym i poglądach literatury w zakresie dopuszczalności statutowego regulowania możliwości wygaszenia mandatu członka organu uchwałodawczego jednostki pomocniczej. W orzecznictwie sądów administracyjnych podkreśla się, że w upoważnieniu do określania zasad wyborów organów jednostki pomocniczej mieści się kompetencja do określania pewnych kwestii związanych z czynnym i biernym prawem wyborczym, za wyjątkiem jednakże tych, które

bezpośrednio wpływają na zakres publicznych praw podmiotowych obywateli, bo w tym zakresie - jak zawsze w przypadku ingerencji w sferę praw i obowiązków obywateli - konieczne jest szczegółowe i wyraźnie upoważnienie ustawowe (Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 8 grudnia 2023 r. III SA/Kr 1223/23).

Projektodawcy w uzasadnieniu ani w deklarowanych skutkach regulacji nie wskazują co prawda na skalę zjawiska będącego przedmiotem regulacji tj. zasiadania w organach jednostek pomocniczych gminy prawomocnie skazanych przestępców, ale nawet jeżeli przyjąć, że jest ona na tyle znaczna, że wymaga interwencji ustawodawcy, to wydaje się, że najbardziej racjonalnym rozwiązaniem byłoby przyznanie gminie kompetencji ustawowej do określania w statucie kwestii biernego prawa wyborczego w sołectwach czy dzielnicach (osiedlach) i zasad wygaszania mandatów.

Niniejsza propozycja wychodzi na przeciw przedstawionym przez projektodawców wątpliwościom sądów administracyjnych, a także stanowi poszanowanie wewnętrznego ustroju i zasad funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego. Związek Powiatów Polskich opowiada się za pozostawieniem społeczności lokalnej podejmowania decyzji o działalności jednostek, które reprezentują mieszkańców w stopniu dla nich najbliższym.

Z poważaniem

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich
Andrzej Płonka